

FREDRIK GERTTEN BOR I MALMÖ, har ingen bil, och brukar ta sig fram på cykel. Idén till dokumentärfilmen *Bikes vs Cars* har vuxit fram under många år.

- Dels har jag alltid cyklat och dels har jag alltid varit intresserad av stadspolitik – hur vi bygger våra städer, berättar Fredrik inför Stockholmspremiären av filmen som hölls den 2 mars. Fyra dagar senare hade filmen sin officiella svenska premiär.

SOM JOURNALIST SKREV HAN under tio års tid många krönikor i tidningen *Arbetet* om frågor som rörde externa köpcentra, arkitektur och stadsbyggnader ur ett brukarperspektiv. Och givetvis om cyklar.

- Så jag tänkte att jag någon gång ville göra en film om cyklar. Men hur gör man en sådan film?

Det blev en film om "den nya urbana cykelrörelsen som försöker förändra städerna – och vad de är upp emot?"

I BIKES VS CARS förklarar Fredrik metodiskt vilken makt bilindustrin faktiskt har i städer som Los Angeles, och visar hur Torontos förre borgmästare Rob Ford barskt säger att "cyklister får skylla sig själva när de blir påkörda". Men även i Sverige finns en maktobalans som förklarar varför till exempel Stockholms cykelbanor inte är mer utbyggda.

- Det går tio lobbyister per riksdagsman. Den som har mest pengar kan hyra det skarpaste folket och pake-tera budskapet bäst, förklarar Fredrik och ger exempel:

- Bil Sweden – "utan bilen stannar Sverige" och "Bygg Förbifart Stockholm". Vi måste se krafterna och inse att de har ett ärende. De vill sälja fler bilar trots att det inte finns plats för fler bilar. Det är som en alkoholist som inte borde dricka mer men som gör det ändå.

Vad har du för förväntningar på filmen, kan den påverka något tror du?

- Mina bananfilmer (*Bananas!* och *Big Boys Gone Bananas!*) fick en enorm skruv här i Sverige, och det innebär att försäljningen av Fairtrade-bananas har tiodubblats i Sverige de senaste åren.

Så du tror att det kommer bli samma respons nu?

- Jag tror ingenting, men nu är det upp till dem som vill förändra världen att göra städerna mer cykelvänliga. Att de skriver insändare, tweetar, Facebookar, ringer sina politiker, ordnar cykeldemonstrationer – då kan filmen få en stor roll.

TROTS BILINDUSTRINS STORA INFLYTANDE

tycker Fredrik att en motkraft börja växa sig stark.

- Den består av unga människor, varken höger eller vänster, som tycker att det är mossigt och omodernt att sitta fast i en bil. Så de börjar cykla, och startar en

Fredrik ställer cyklar mot bilar i sin senaste film.

parallell rörelse.

I en av filmens scener säger en ledande FN-expert i Sao Paulo – en stad som figurerar mycket i filmen – att "the traffic jam is the solution".

- Innan har ingen velat prata om cyklar och stadsfrågor men nu måste vi göra det. Att göra det lättare för bilar löser inget, fortsätter Fredrik och konstaterar att efter filmen har Sao Paulo anlagt bussfiler där ingen annan får köra, och byggt säkra cykelbanor.

Att bilindustrin vill locka ungas intresse – visar Volvo tydligt genom sina senaste reklamfilmer, menar Fredrik.

- Det är klart att de har med Zlatan och Robyn. Vi pratar om en målgrupp som man håller på att tappa. ■

MOT- KRAFT

Regissören Fredrik Gertten väljer cykeln som fortskaffningsmedel. Fredrik äger ingen bil. Han har alltid gillat cyklar och stadsplanering. Idén att förena dessa två intressen till en film resulterade i *Bikes vs Cars*. Filmen beskriver den nya urbana cykelrörelsen världen över och vilka inflytelserika makter som man valt att utmana.

Fredrik Gertten

Ålder: 59.

Bor: Malmö.

Familj: 2 barn, ogift.

Gör: Regissör, producent, driver produktionsbolaget WG Film i Malmö.

Regissören Fredrik Gerttens senaste film *Bikes vs Cars* sätter cyklar mot bilar i världens städer.

Cykelrörelsen kämpar i motvind mot en stark bilindustri, och filmen sätter fokus på problemen och lösningarna.

TEXT: JOHAN AUGUSTIN | FOTO: JOHAN AUGUSTIN & WG FILM

TEN